

ger August af Sachsen, til hvem over halvdelen af de bevarede breve er rettet), hvorfor han foretrak at diktere, og som stærkt fremhævet af netop udgiveren viste han i så fald stor sprogbeher-skelse.

Der er følgelig ikke de store sensationer i den lille samling (der dedicerer til Frede P. Jensens lærer Svend Ellehøj til dennes 60 års dag) – morsom er dog den allerede for 100 år siden publicerede efterskrift af 1574 til lensmanden på Kalundborg angående hængning af krybskytter: slipper du dem, da skal du selv hænge, siger Niels Kaas – dvs. det er skam alvor, ikke blot kongelig majestæt, men selvste kansleren står bag ordren.

Troels Dahlerup

Tidsskriftet Grønland, 1985 nr. 5-6-7.

J. Kisbye Møller: *Tema: Nyt fra 1600-tallet*. (Det grønlandske Selskab, 1985). 71,- kr.

I visse perioder indeholder Tidsskriftet Grønland historisk stof enten som kildeudgivelser eller som egentlige bearbejdnings. Sådan har det været siden 1906, da tidsskriftet startede som årskrift. Øvrigt indhold i tidsskriftet er indlæg i dagens Grønlandsdebat. Det historiske stof synes at tage til i perioder, hvor der er politisk stabilitet mellem Grønland og Danmark, og hvor der også internt er fred og ro hos udgiveren, Det Grønlandske Selskab. Således kan de hyppige historiske artikler i de senere år måske tages som udtryk for en rolig politisk periode. Temanumrene 1 og 2 (1982), Nordboerne, havde naturligvis en aktuell anledning i 1000-året for Erik den Rødes landnam. Siden har der været skrevet om grønlandere i dansk antropologi før 2. verdenskrig (1983), om overgangen fra fangst til fiskeri i mellemkrigstidens Vestgrøn-

land (1982-83) og et helt temanummer om Brødremissionen 1733-1900 (1983). Ekspeditionerne omkring århundredskiftet har optaget flere numre i 1984 og nu dette *temanummer om 1600-tallet*.

Hovedparten udgøres af en sproglig moderniseret udgave af Jens Bielkes versificerede Grønlandsberetning 1605 med undtagelse af 1. kapitel. Anledningen var Lindenow-ekspeditionens ankomst til København efter landgang i Grønland medbringende 2 grønlandere. Efter kyndiges mening er »fordanskningen« af originalens 1600-tals norske ikke alt for heldig. Der skulle være tale om flere alvorlige fejllæsninger. Derimod synes kommentarerne fyldestgørende. Desuden rummer hæftet en oversættelse til dansk af Resens latinske Grønlandsbeskrivelse i ud-drag. Den stammer fra slutningen af 1600-tallet. Det vægtigste stykke forekommer udgivelsen af den tysk-grønlandske ordliste fra Resens Atlas at være. Dens tolkning, transskribering og sammenhæng med øvrige 1600-tals ord-lister har været lagt i hænderne på eksperter: professorerne Robert Petersen, Nuuk/Godthåb og Jørgen Rischel, København.

Axel Kjær Sørensen

Ebbe Gert Rasmussen: *Bornholm og arveriget*. (Rønne statsskole, 1985). 83 s., 50,- kr.

I 1982 skrev en bornholmsk gymnasie-lærer en lokalhistorisk bog om Bornholms velkendte og ofte behandlede modstandskamp imod svenskevældet 1658-59 (an. her 1983 s. 138f.), hvor det påvistes, ikke blot at modstanden i høj grad var inspireret fra København, men også at den velkendte overdragelse af øen til Frederik III's og arvingers »evige arv og eje« skyldtes en i det belejre-